

Nämä asiat sinun pitäisi tietää **PALVELUVIENNISTÄ**

Matti Paavonen, pääekonomisti

Viisi nostoa palveluviennistä

1. **Palveluvienti on aineetonta korkean arvonlisän vientiä**
 - Palveluviennin pääraaka-aine on osaaminen. Palveluviennistä 72 % on kotimaista arvonlisää.
2. **Palveluvienti kasvaa tasaisesti muuta vientiä kovempaa**
 - Suomen palveluvienti on kasvanut 2000-luvulla lähes nelinkertaiseksi.
3. **Kasvu kiihtyy globalisaation ja palveluvaltaistumisen edetessä**
 - Suurin arvo syntyy tuotantoa edeltävissä ja tuotannon jälkeisissä palveluissa. Työmarkkinoiden globalisoituessa palveluvienti kasvaa harppauksin kun yhä useammasta tulee palveluviejä.
4. **Suomi vie eniten korkean osaamisen asiantuntijapalveluja**
 - Palveluvientiyritysten henkilöstöstä yli puolet on korkeakoulutettuja.
5. **Palveluja viedään ainakin 150 maahan**
 - Palveluja vieviä yrityksiä on Suomessa tuhansia. Kuuteen maahan palveluvientiä kertyy yli miljardi euroa.

Palvelujen merkitys kasvaa

30 %

Suomen bruttoviennistä oli palveluvientiä vuonna 2017.

Lähde: Tilastokeskus / Tavaroiden ja palvelujen ulkomaankauppatilasto

36 %

viennin kotimaisesta arvonlisästä oli palveluvientiä vuonna 2016.

Lähde: Valtioneuvoston kanslia / 100 vuotta pientä avotaloutta -raportti

42 %

viennin kotimaisesta arvonlisästä syntyi palvelualoilla vuonna 2011.

Lähde: OECD / Trade in Value Added

Mitä?

Palveluviennistä on kyse, kun suomalaisyritys saa ulkomailta maksun myymästään aineettomasta tuotteesta.

Rahaa siis siirtyy yli rajojen, mutta kaupan kohteena ei ole tavara vaan palvelu.

Eli?

Perinteisesti palveluvientiä on syntynyt esimerkiksi tavaran kuljetuksesta saatavina tuloina ja matkailun tuloina turistien ostoksista Suomessa.

Nykyään suurimpia palveluviennin tulovirtoja ovat tieto- ja viestintäteknologian palvelut sekä rojaltit ja lisenssimaksut. Merkittäviä rahavirtoja kertyy myös erilaisista liike-elämän suunnittelu- ja asiantuntijapalveluista.

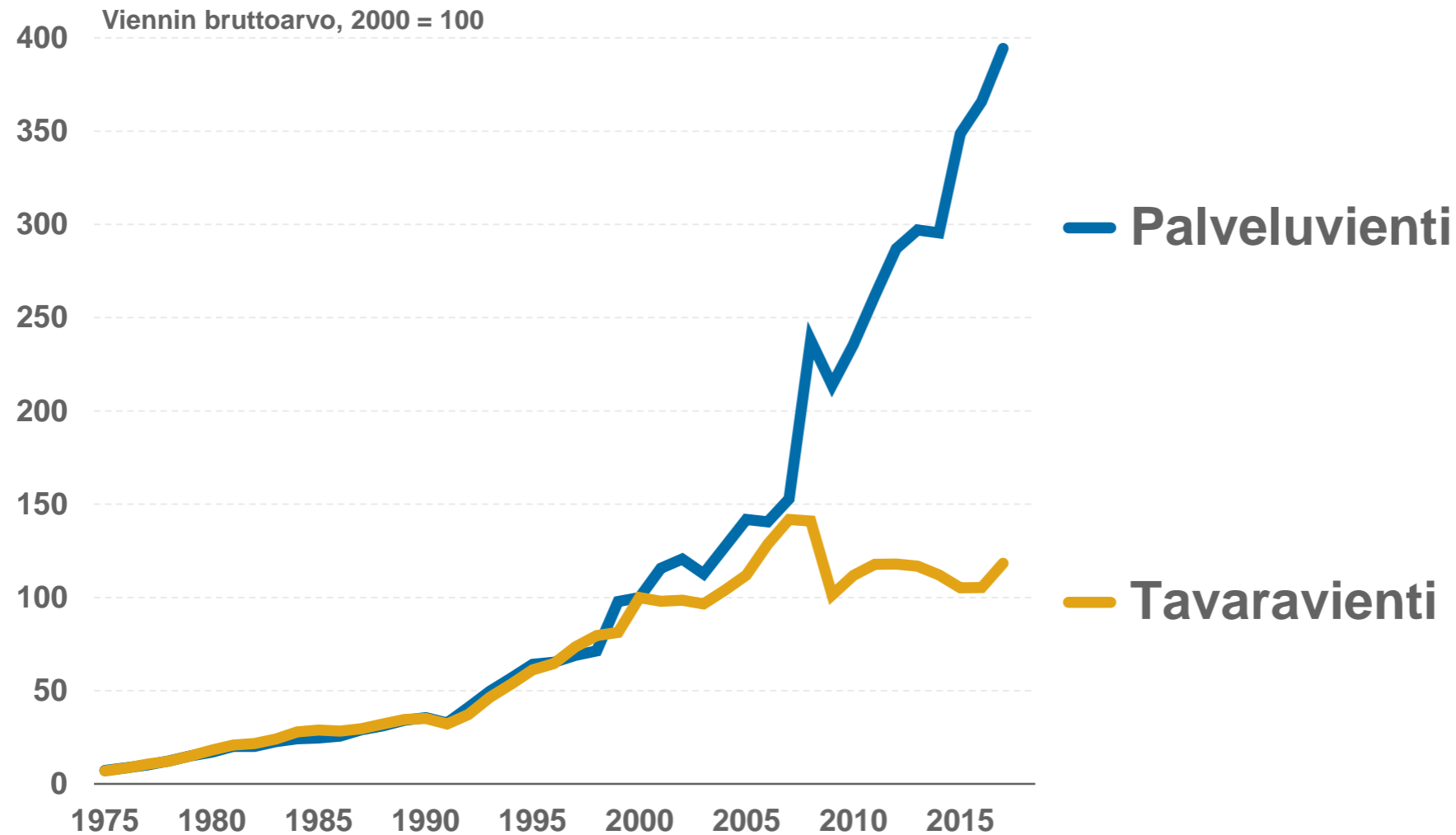
Usein palveluvientiin liittyy ulkomailla toimiva tytäryritys, joka tulouttaa suomalaiselle emoyhtiölle voittoja ja konsernin sisäisiä maksuja esimerkiksi tuotekehityksestä ja markkinoinnista.

Suomesta viedään
palveluja ainakin
150 maahan

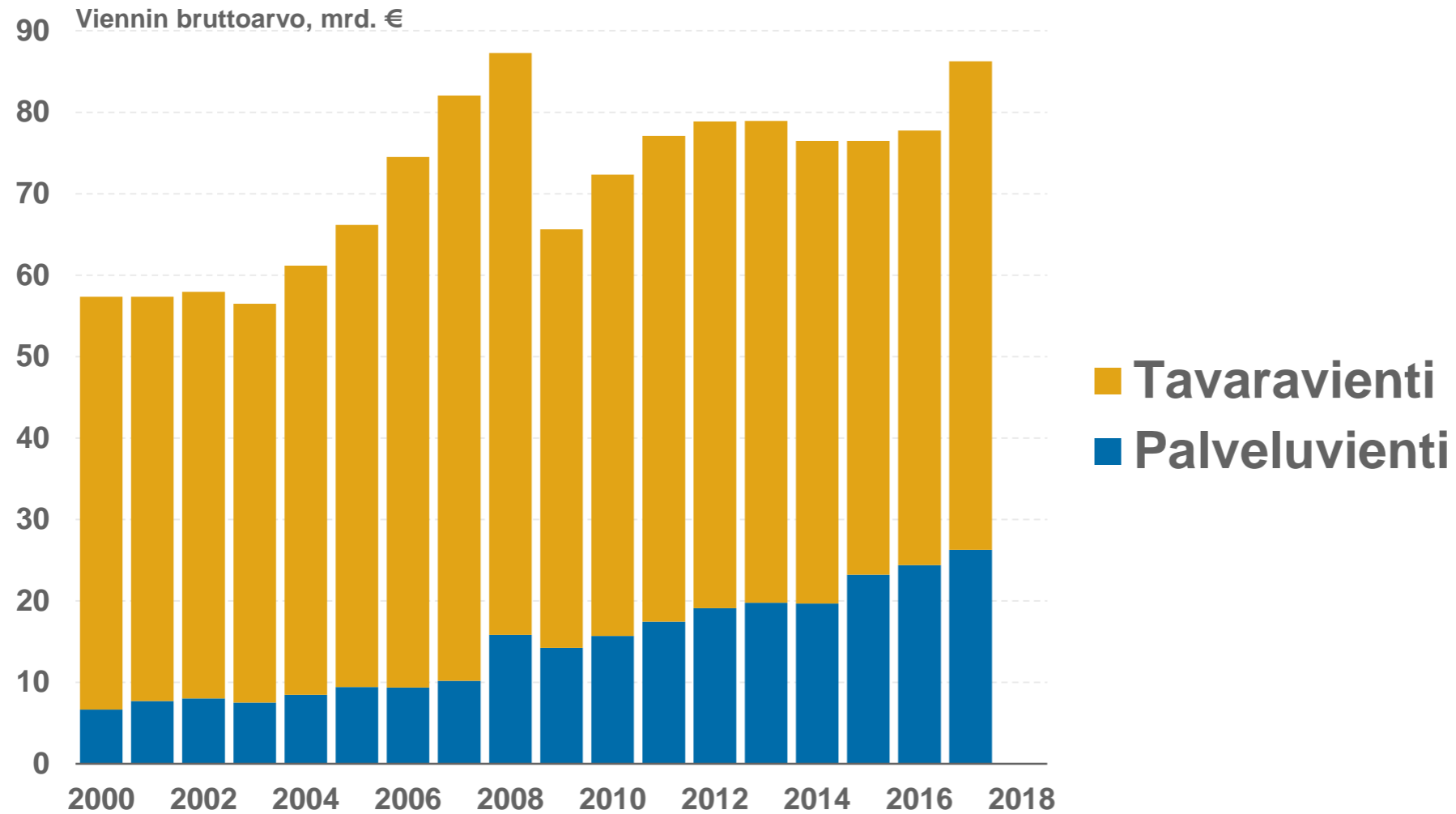
Palveluvienti vuonna 2016

0,001 3,33

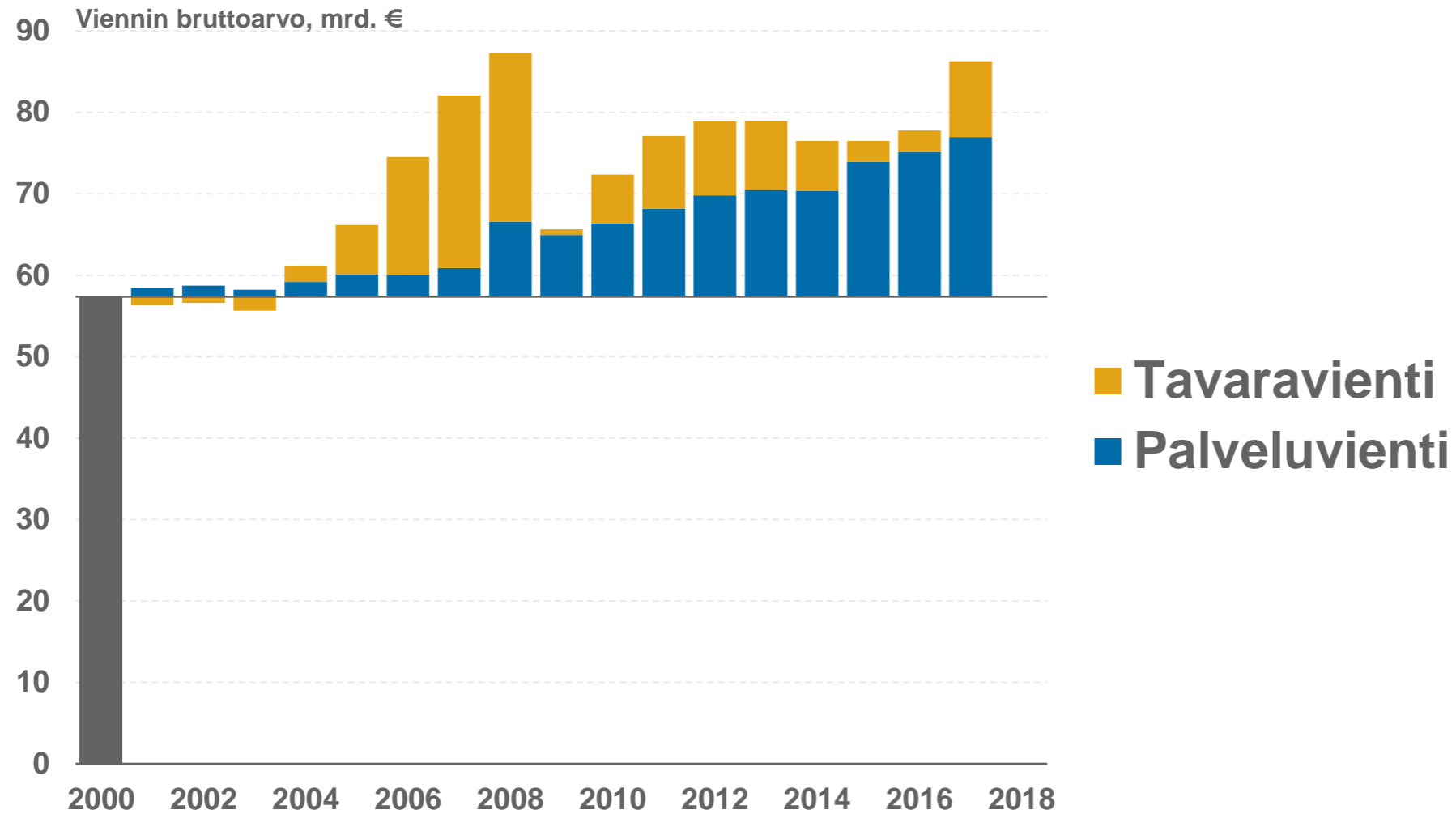
Palveluvienti on kasvanut läpi taantumien

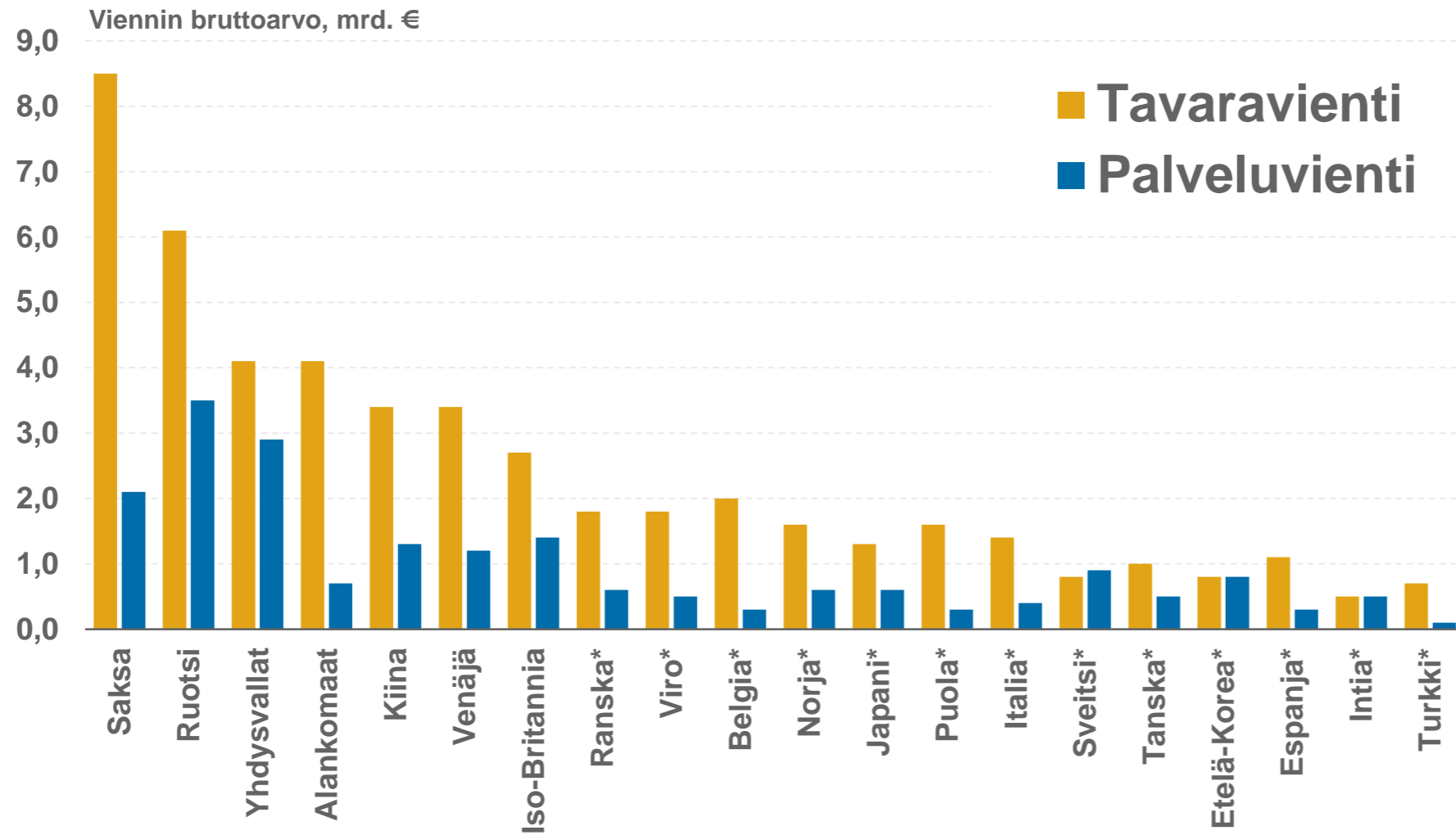
Suomen bruttoviennin kehitys

Suomen bruttoviennin kasvu vuodesta 2000

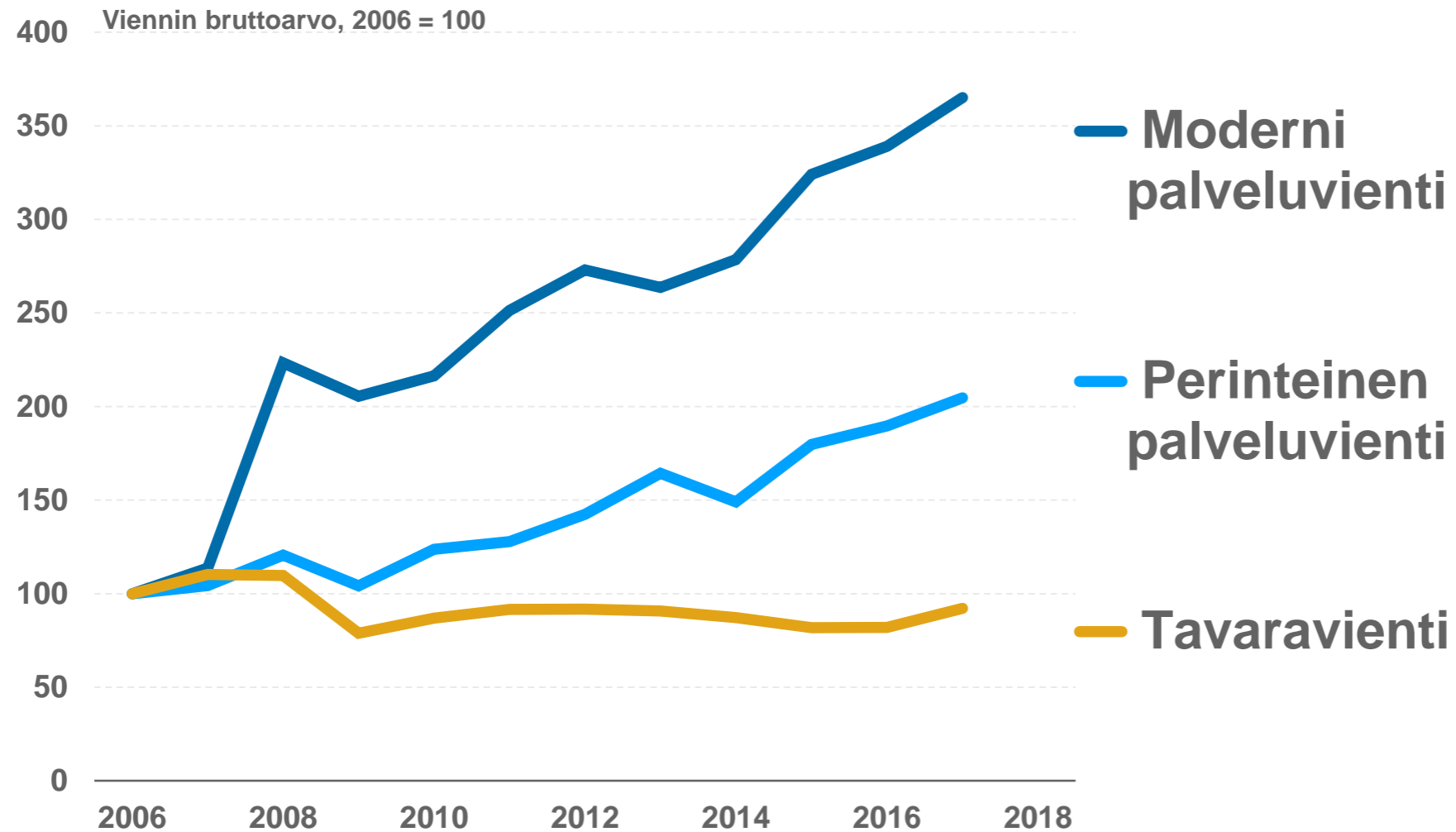

Tärkeimmät vientimaat 2017*

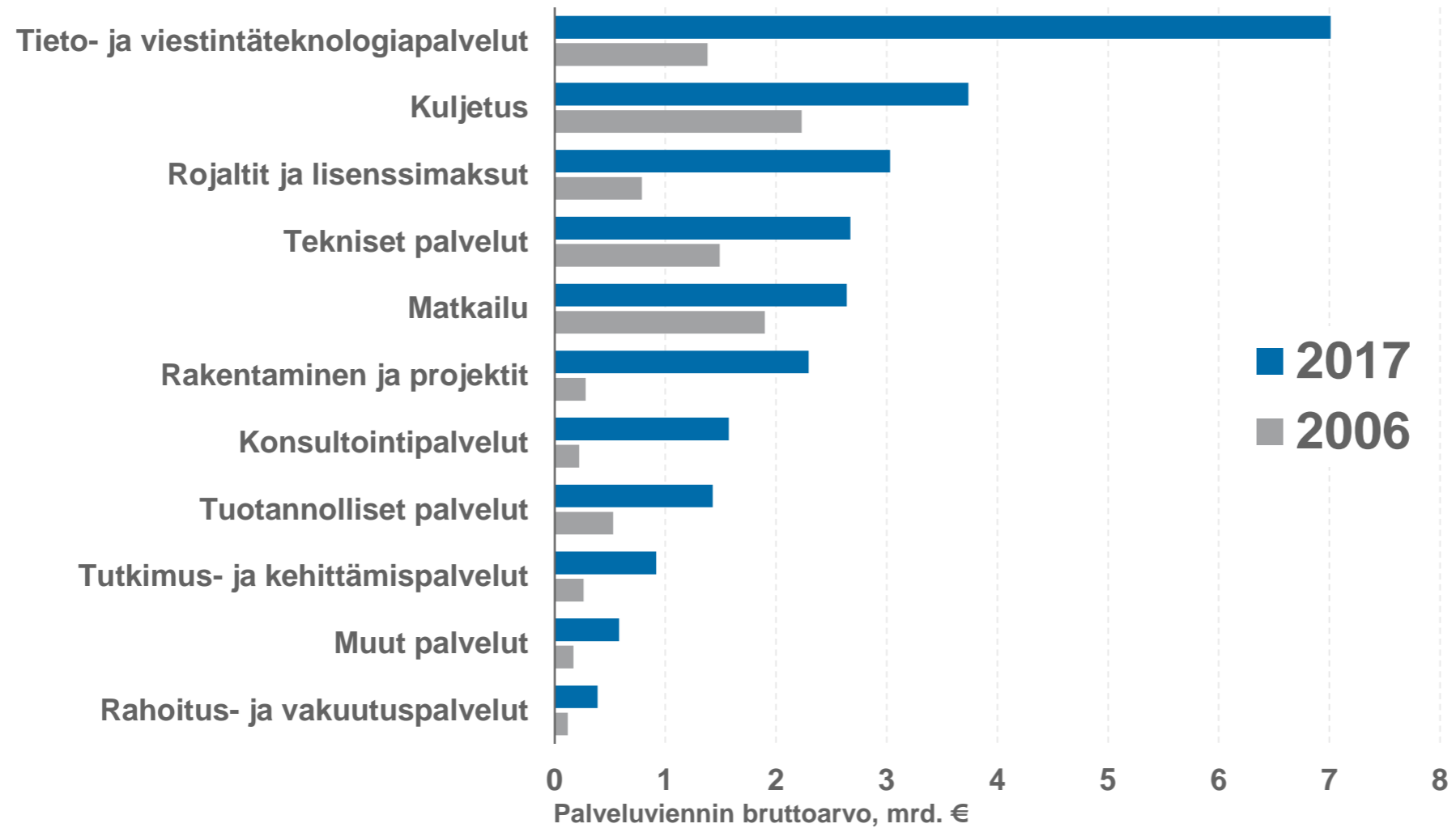

*) Tähdellä merkityistä maista viimeisin tieto palveluviennistä on vuodelta 2016

Moderni ja perinteinen palveluvienti

Kaikkien palvelujen vienti kasvaa

Palveluviennin tärkeimpien palveluerien sisältö

TVT-palvelut ; 7 011 M€; 26,7 %

Ulkomaille myydyt televiestintä- ja tietojenkäsittelypalvelut sekä tietopalvelut. Sisältävät esimerkiksi sovellusten suunnittelua, tuotantoa ja ylläpitoa sekä operaattoreiden palvelumaksuja.

Kuljetus; 3 738 M€; 14,2 %

Suurin osa on ulkomaalaisten matkustajien meri- ja lentokuljetuksista saatuja maksuja sekä ulkomaisten tavaroiden kuljetusten rahteja.

Rojalit ja lisenssimaksut; 3 030 M€; 11,5 %

Rojalti- ja lisenssitulot syntyvät esimerkiksi designin, teknologian tai originaalin kuten käsikirjoituksen maksullisesta käytöstä.

Tekniset palvelut; 2 672 M€; 10,2 %

Tekniset, kaupankäynnin ja muut liike-elämän palvelut. Muun muassa arkkitehti-, insinööri- ja markkinointipalvelujen myynnistä saadut tulot.

Matkailu; 2 640 M€; 10,0 %

Matkailupalveluihin tilastoidaan kaikki muut ulkomaalaiselle matkustajalle Suomessa aiheutuvat menot kuin maiden väliset kuljetukset. Esimerkiksi Suomessa tehdyt ostokset.

Rakentaminen ja projektitoimitukset; 2 293 M€; 8,7 %

Suomalaisten yritysten ulkomaiselle asiakkaalle ulkomailta toteuttamat lyhytaikaiset rakennus- tai asennusprojektit.

Konsultointipalvelut; 1 573 M€; 6,0 %

Yritysten ja liikkeenjohdon konsultointipalvelut. Muun muassa lakiasiaain-, laskentatoimen- ja konsulttipalvelut sekä markkinointipalvelut.

Tuotannolliset palvelut; 1 428 M€; 5,4 %

Tuotannollisissa palveluissa ainoastaan Suomessa tuotettu valmistuspalvelun lisäarvo sisältyy palvelujen vientiin.

Tutkimus- ja kehittämisspalvelut; 916 M€; 3,5 %

Esimerkiksi ulkomailta teetettyjen tuotteiden kotimaisen suunnittelun, t&k:n, ja markkinoinnin lisäarvo sekä t&k-työhön perustuvien oikeuksien myynti.

Muut palvelut; 583 M€; 2,2 %

Audiovisuaalisten, taide-, kulttuuri-, urheilu-, koulutus- ja terveyspalvelujen myynti ulkomaille. Ei sisällä tekijänoikeus-, jäljennys- tai jakelumaksuja. Huolto- ja korjauspalvelut, jotka eivät lukeudu muihin palvelueriin.

Rahoitus- ja vakuutuspalvelut; 386 M€; 1,5 %

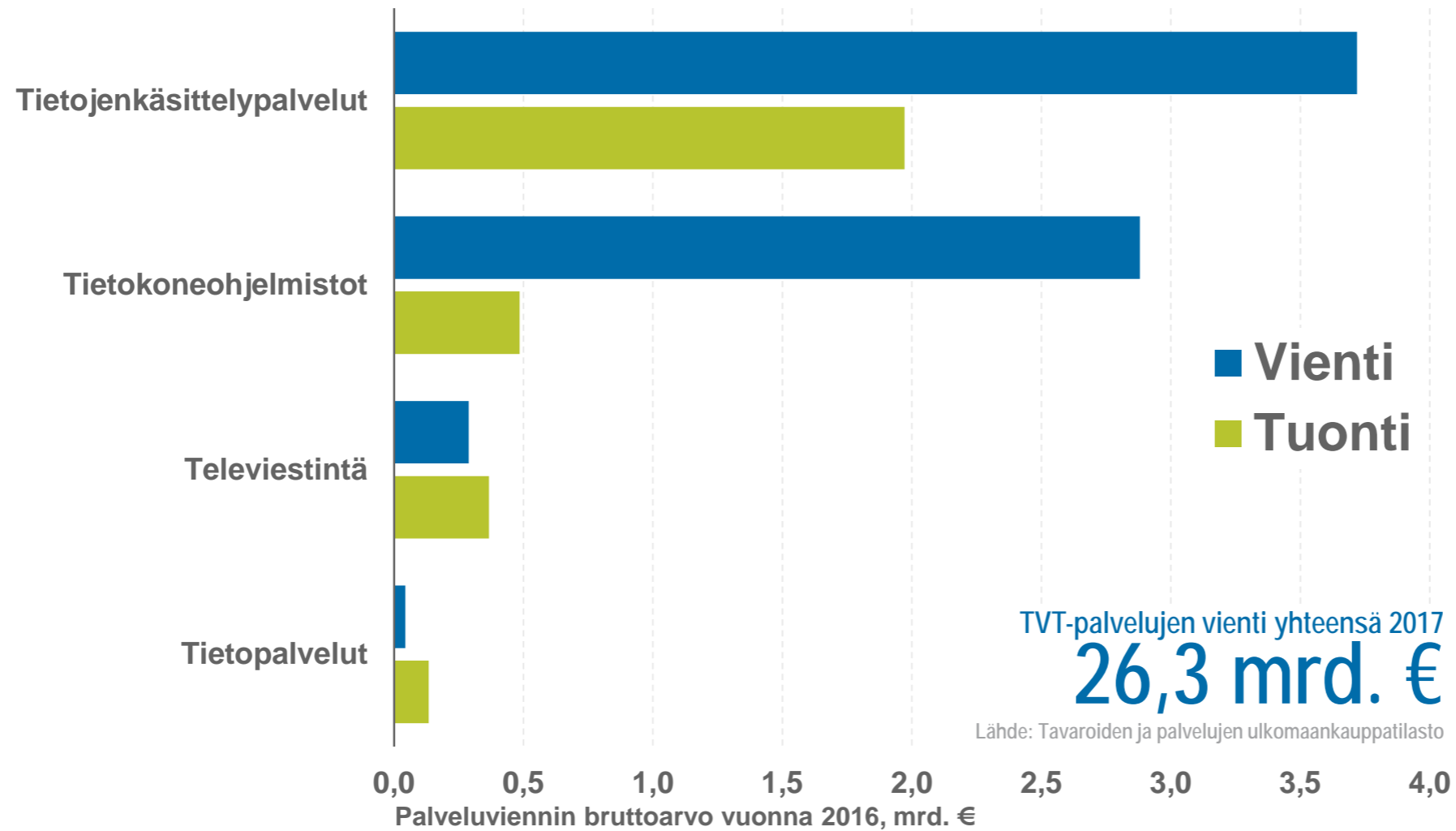
Rahoituksen välittämiseen ja sijoittamiseen liittyvät palvelumaksut, sekä lainan, talletusten ja velkapaperien palvelumaksut, mutta ei korkotuloja tai korkomenoja. Vakuutustulot ulkomailta.

Palvelujen vienti Suomesta 2017

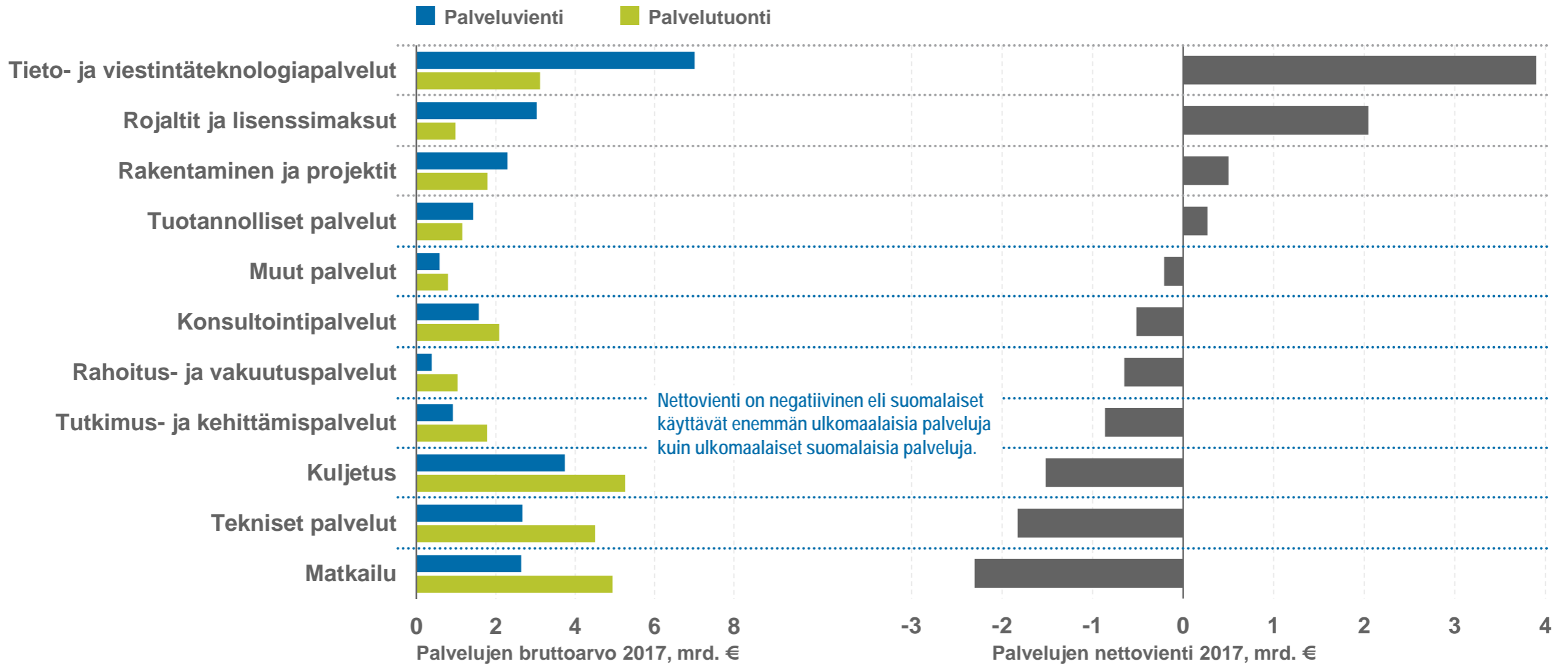
26,3 mrd. €

Lähde: Kansantalouden tilinpito

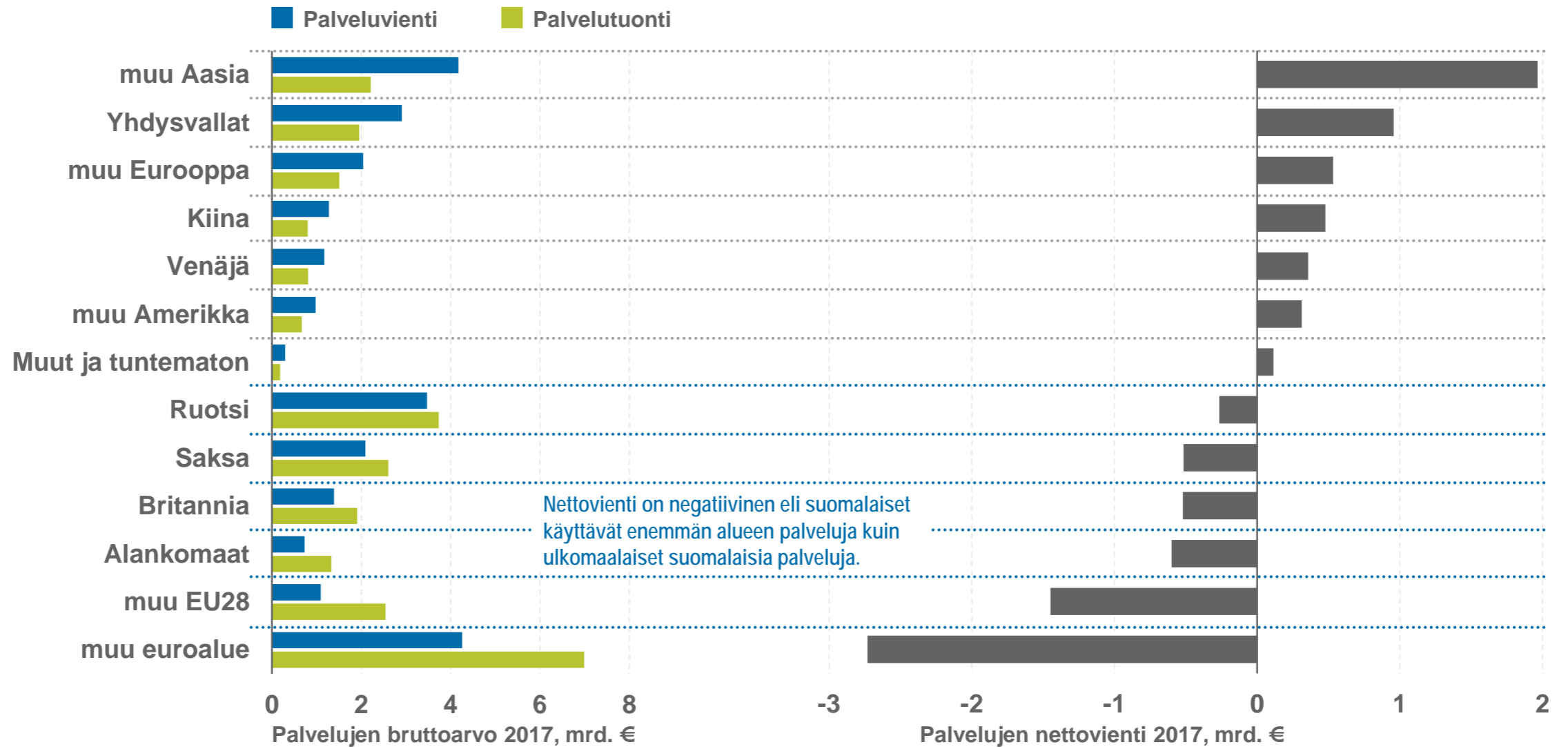
Tieto- ja viestintäteknologiapalvelujen kauppa

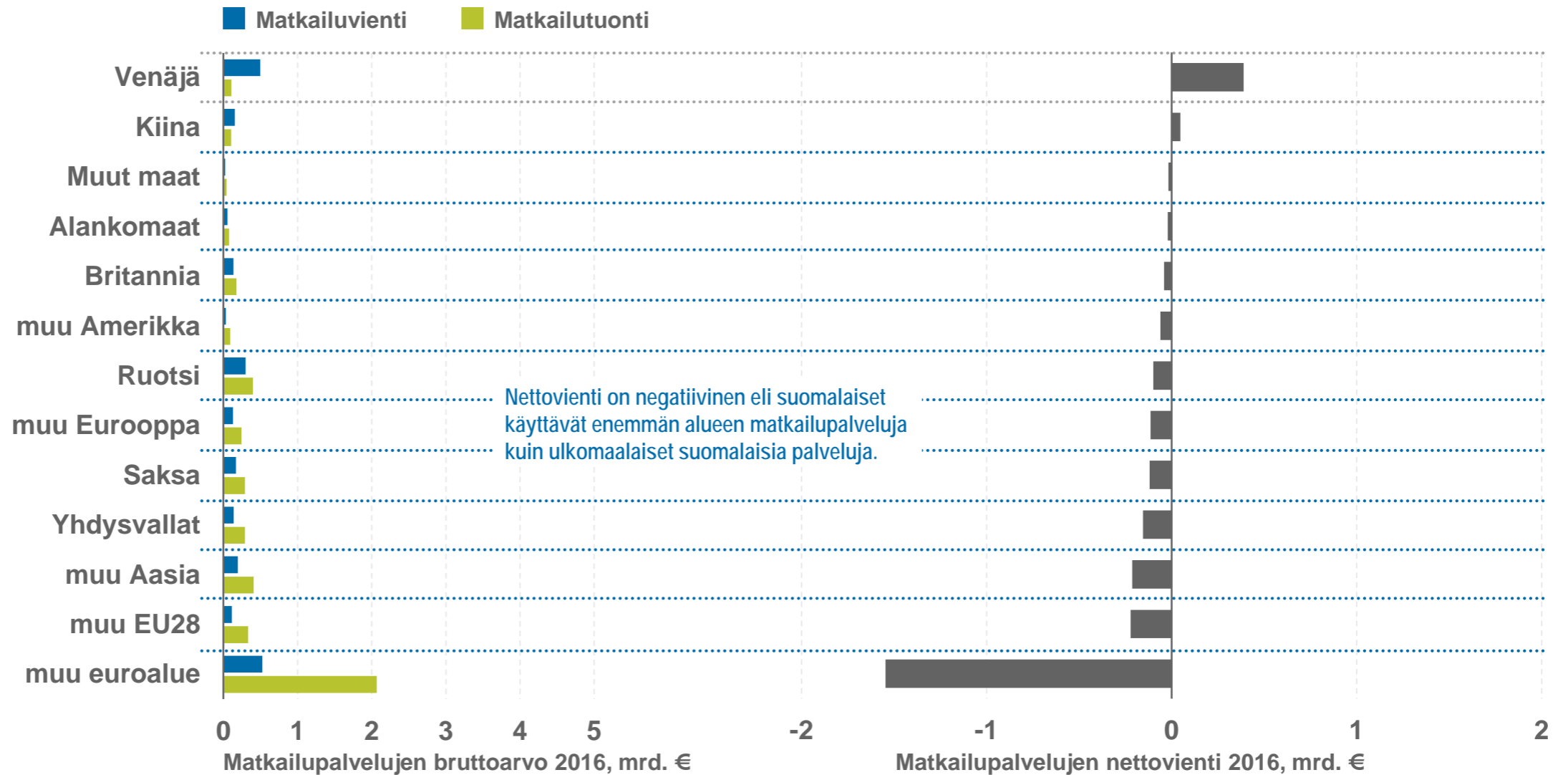
Avoimessa taloudessa palveluja tuodaan ja viedään

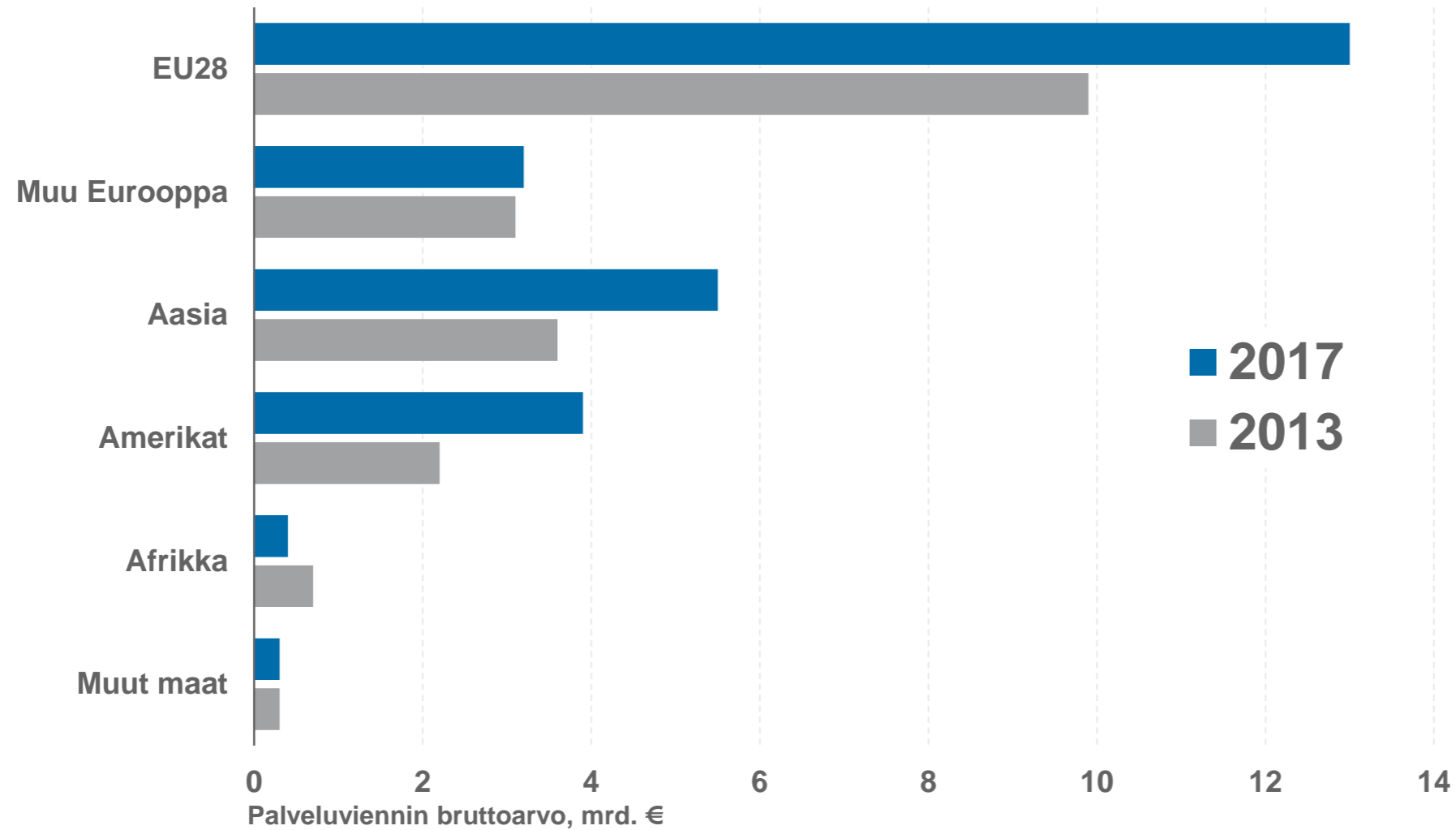
EU-mailla on suurin merkitys Suomen palvelutuonnissa

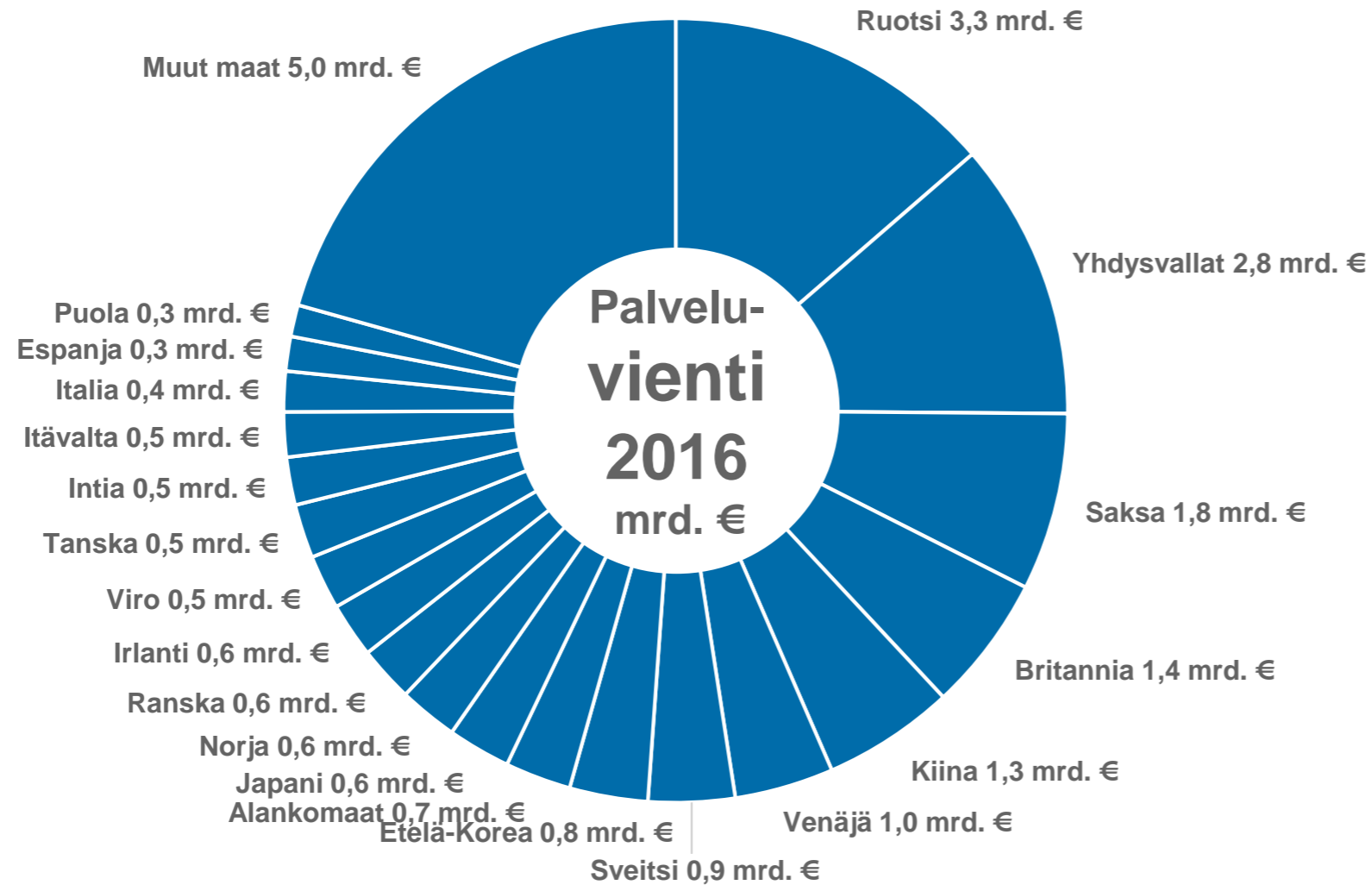
Venäjältä ja Kiinasta enemmän tulijoita kuin menijöitä

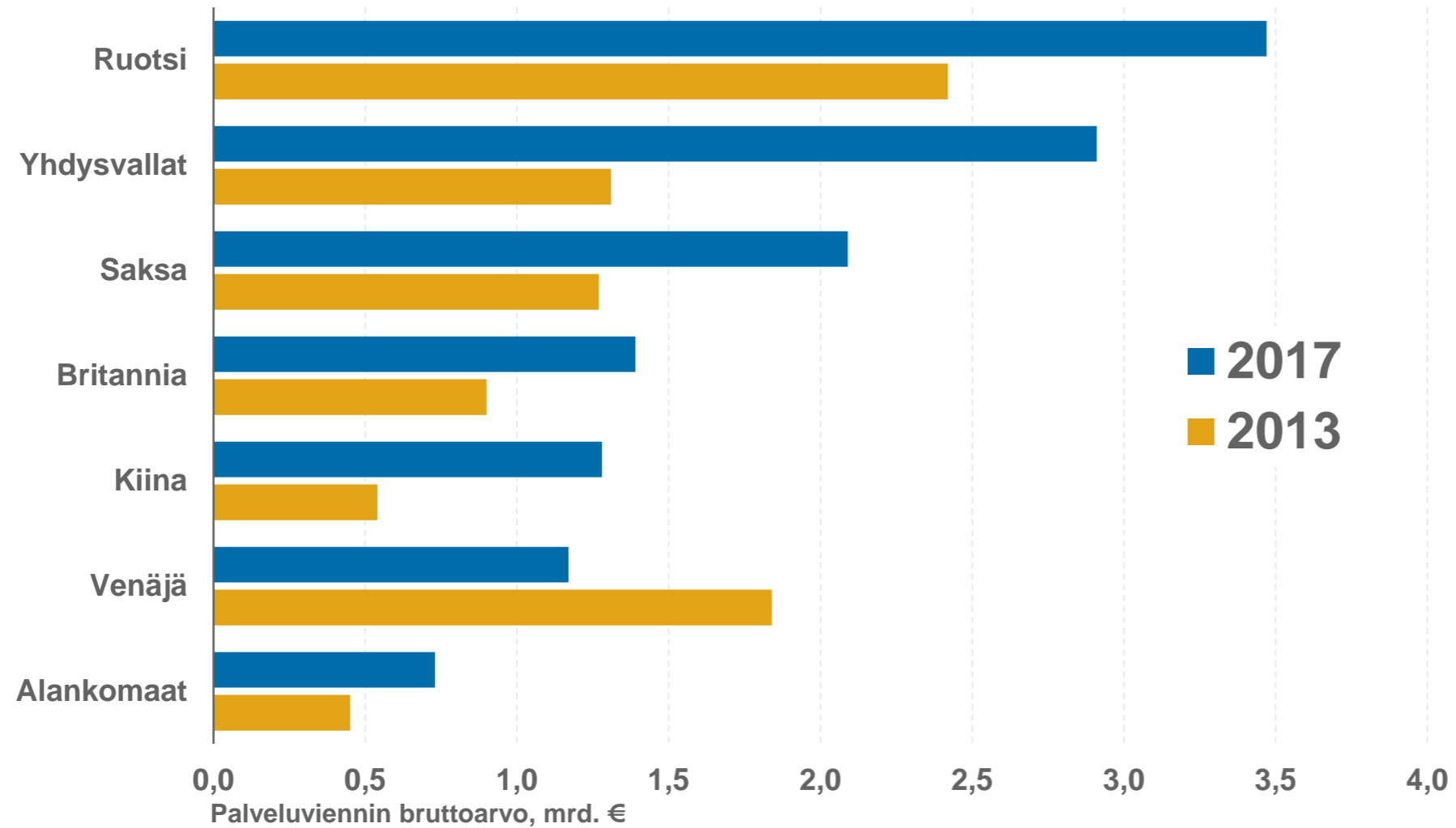
Palveluja viedään länsimaihin ja Aasiaan

20 tärkeintä palveluviennin kohtemaata

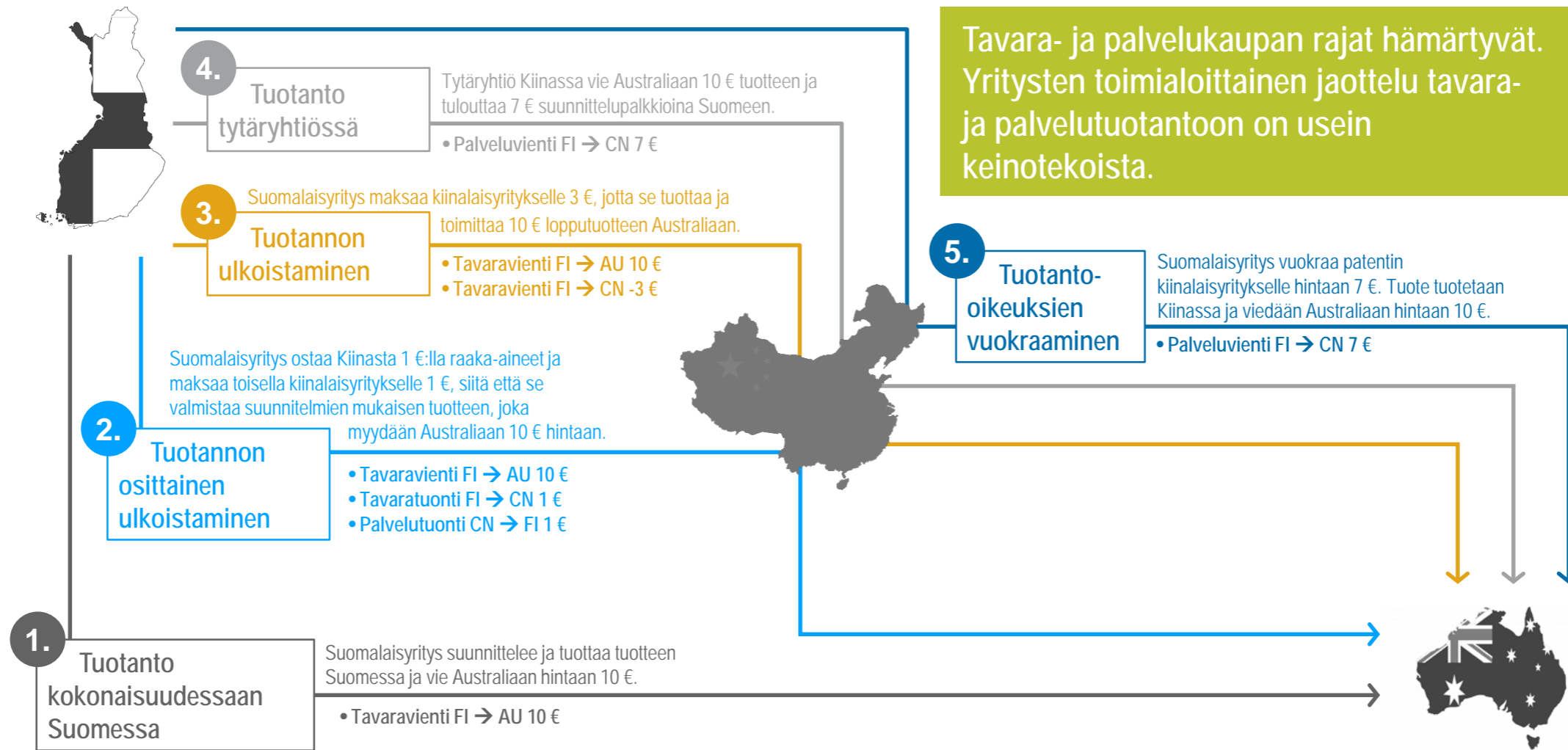

Tärkeimmät maat ovat suuria tai lähellä

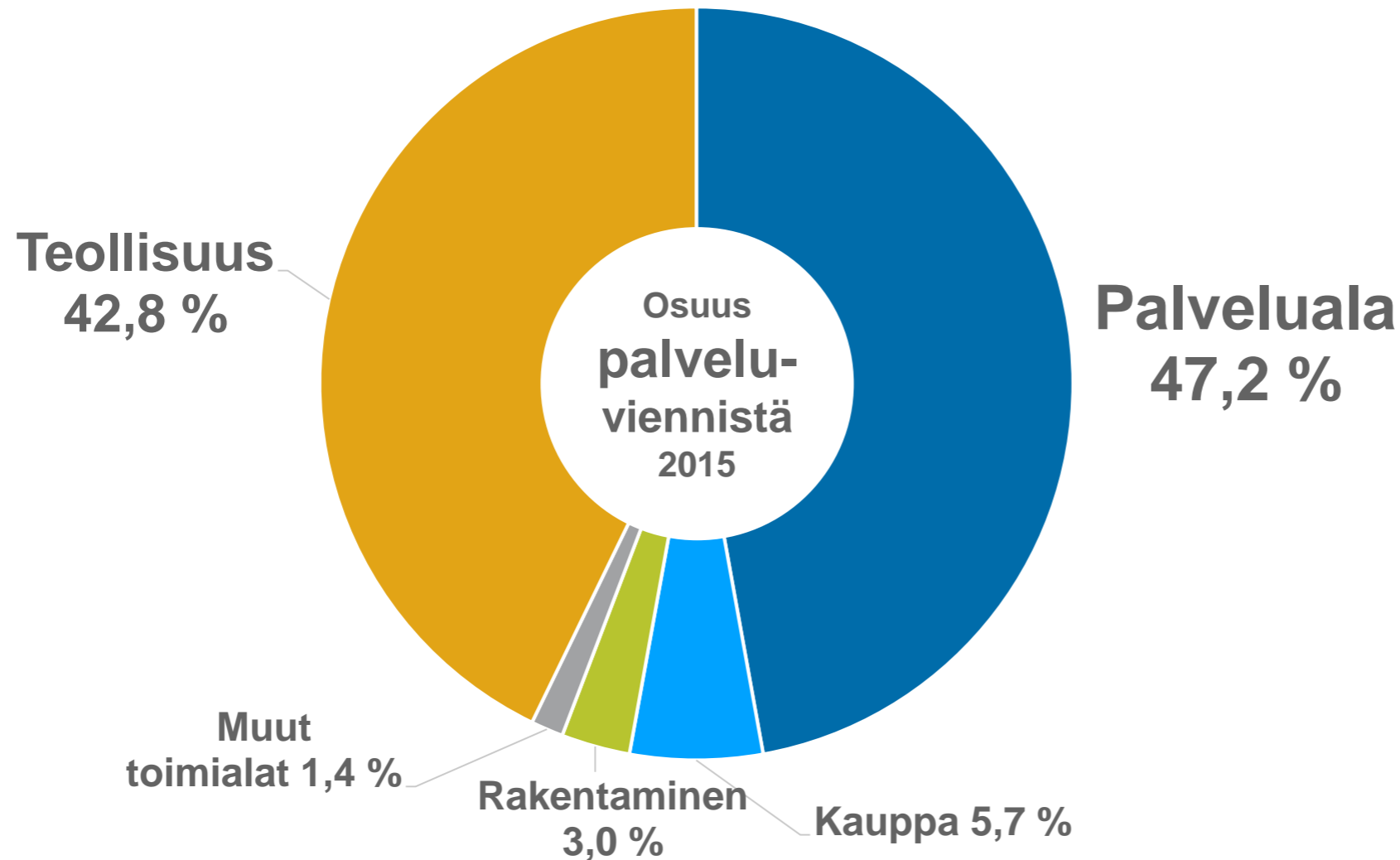

Rajat ylittävä tuotanto: tavaroiden vai palvelujen ulkomaankauppaa – vientiä vai tuontia?

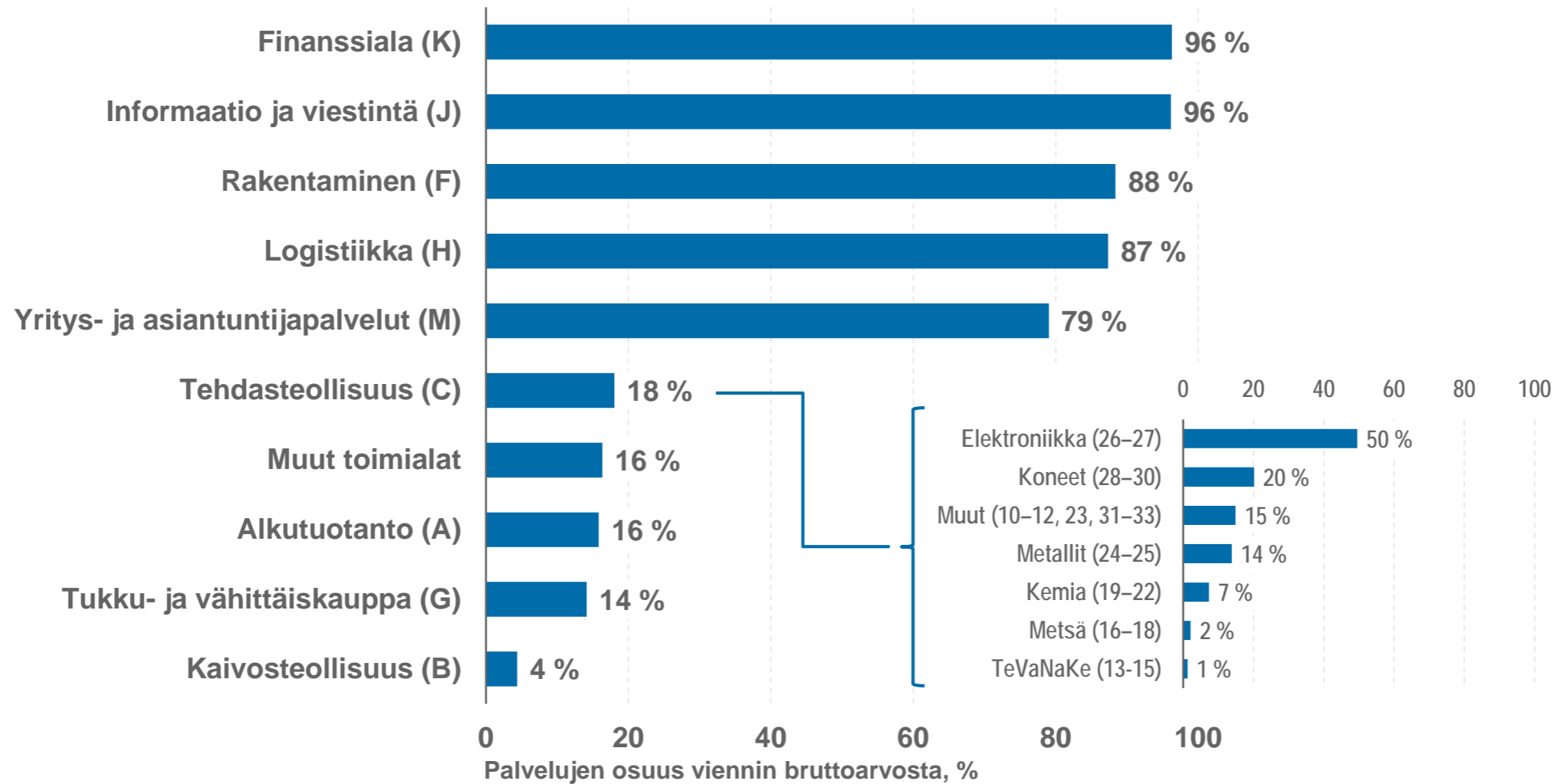
Suomalainen idea viedään Australiaan 10 € lopputuotteena – tilastointi riippuu tuotannon järjestelyistä

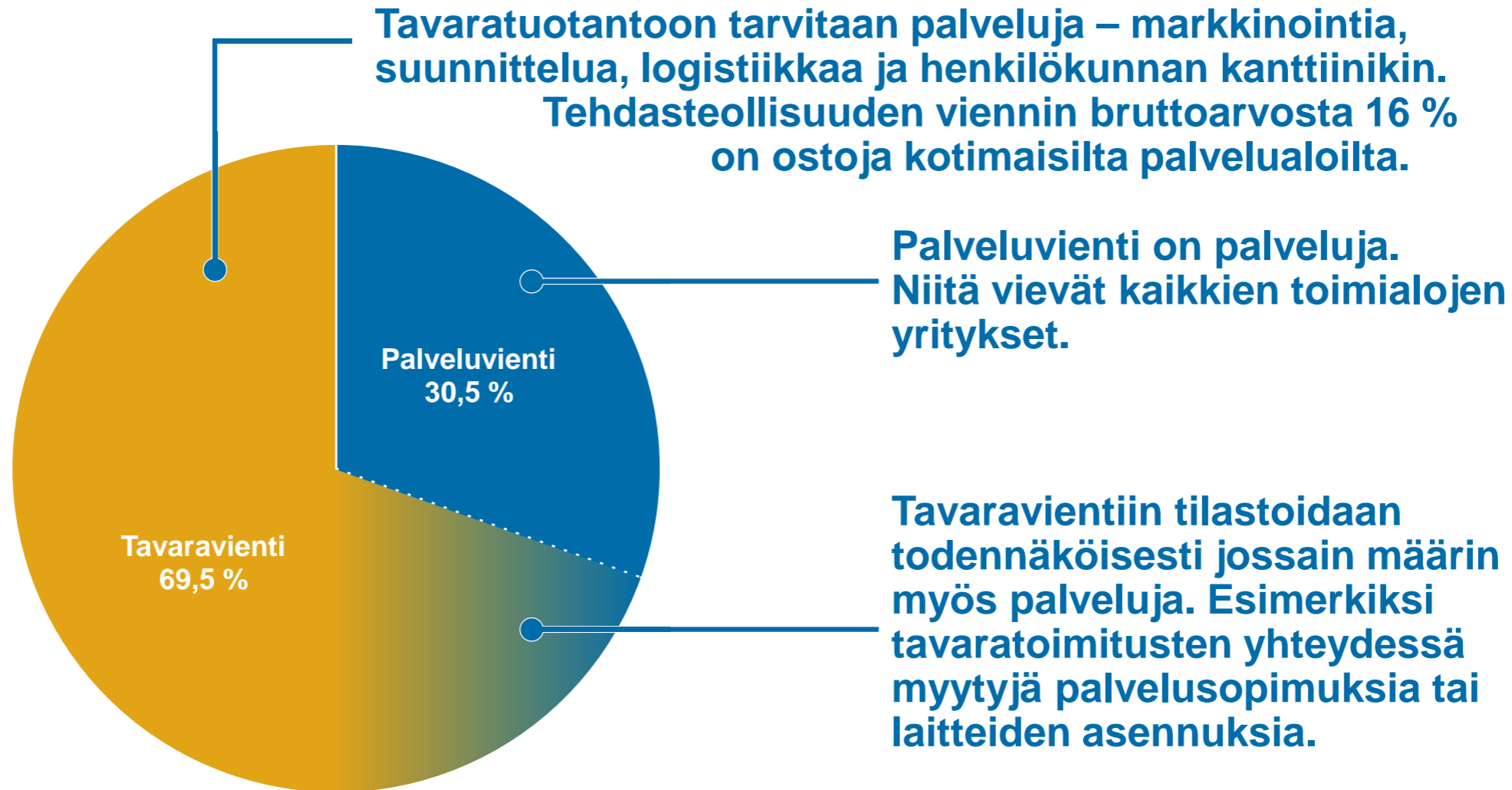
Kaikkien toimialojen yritykset vievät palveluja

Palvelujen merkitys toimialoittaisessa viennissä

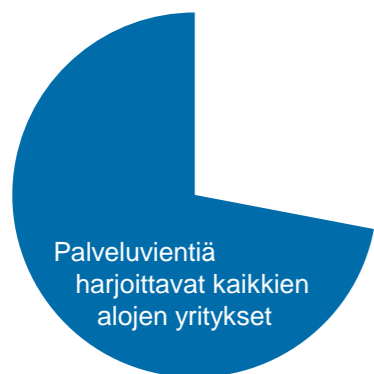
Kuinka suuri on palvelujen merkitys viennissä?

Palveluvienti on parasta vientiä

Palveluviennistä ja palveluyritysten viennistä valtaosa on kotimaista arvonlisää

Kotimainen arvonlisä vientituotteissa

72 %

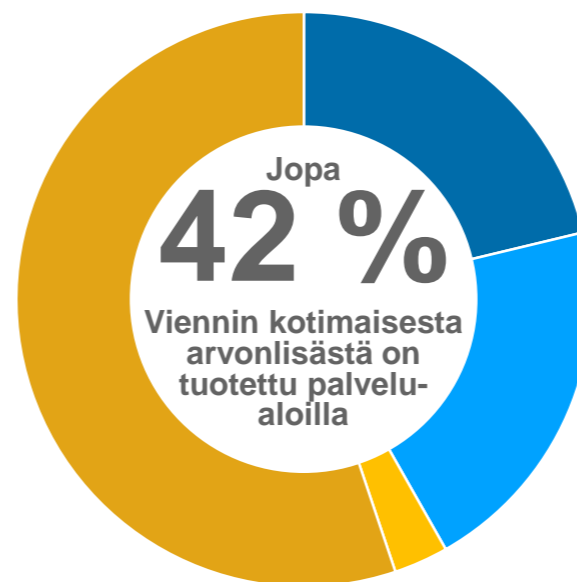
palveluviennistä on kotimaista arvonlisää. Loput on ulkomaisia tuontipanoksia.

56 %

tavaraviennistä on kotimaista arvonlisää. Loput on ulkomaisia tuontipanoksia.

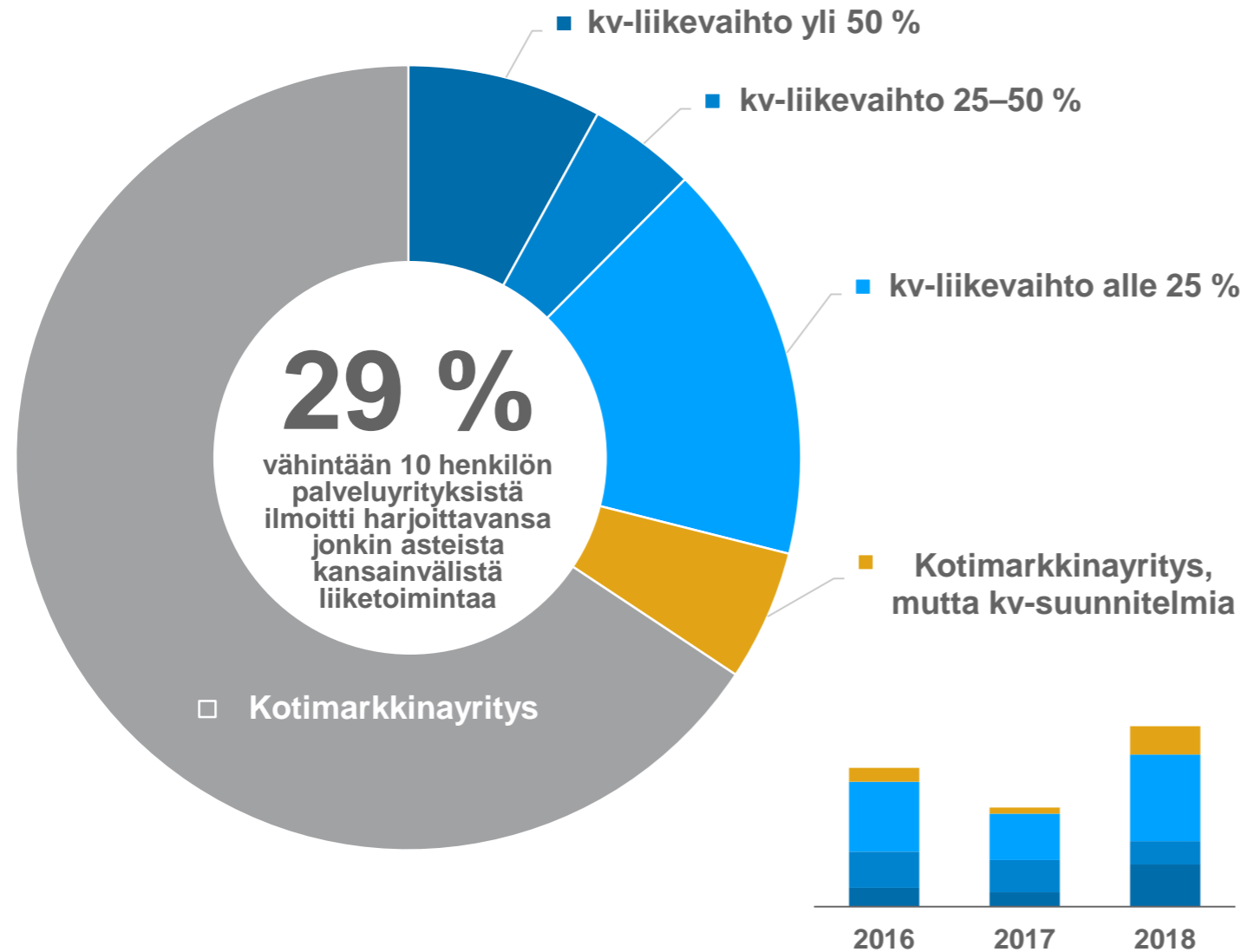
Kotimainen arvonlisä toimialojen viennissä

- Palvelualan tuottama ja viemä kotimainen arvonlisä
- Palvelualan tuottama kotimainen arvonlisä osana toisen toimialan vientiä
- Toisen toimialan tuottama kotimainen arvonlisä osana palvelualan vientiä
- Muiden toimialojen tuottama ja viemä kotimainen arvonlisä

Palveluyritysten kansainvälistyminen on vasta aluillaan

1750

palveluyritystä aikoo aloittaa kansainvälisen liiketoiminnan tai kasvattaa sitä.

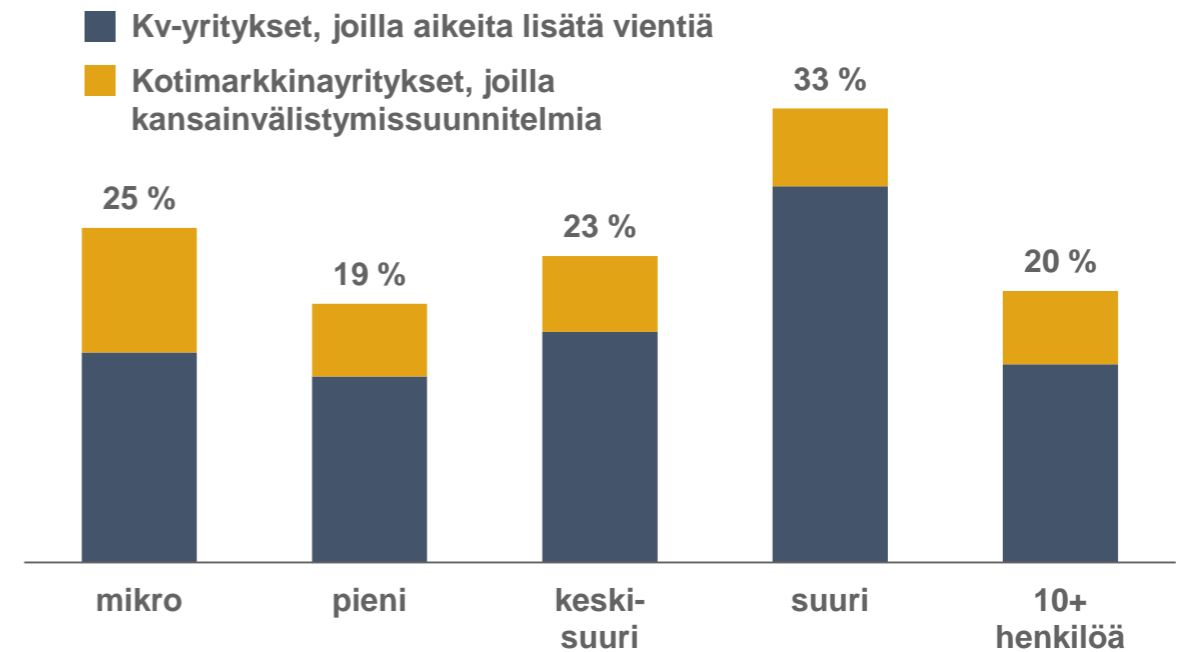
Kaikenkokoiset yritykset vievät palveluja

29 % palveluyrityksistä harjoittaa kansainvälistä liiketoimintaa.

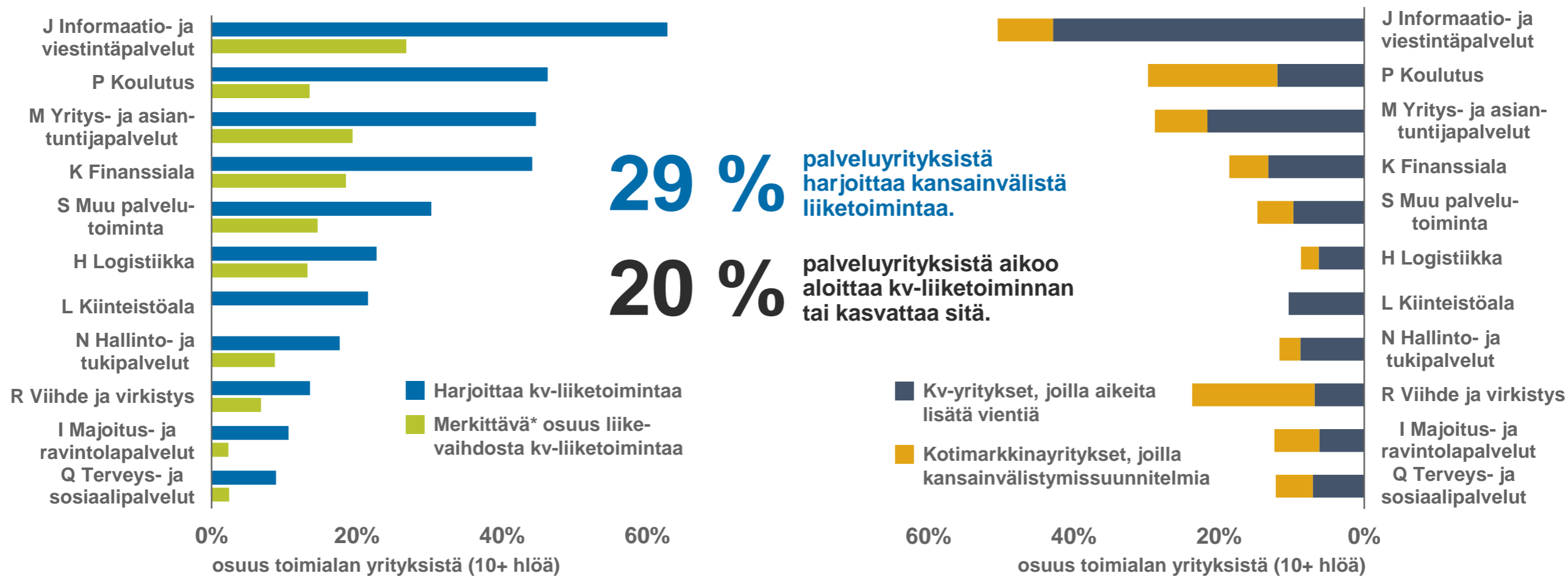
12 % palveluyrityksistä merkittävä osuus liikevaihdosta syntyy kansainvälisestä liiketoiminnasta.

8 % toistaiseksi vain kotimarkkinoilla toimivista palveluyrityksistä aikoo aloittaa kansainvälisen liiketoiminnan.

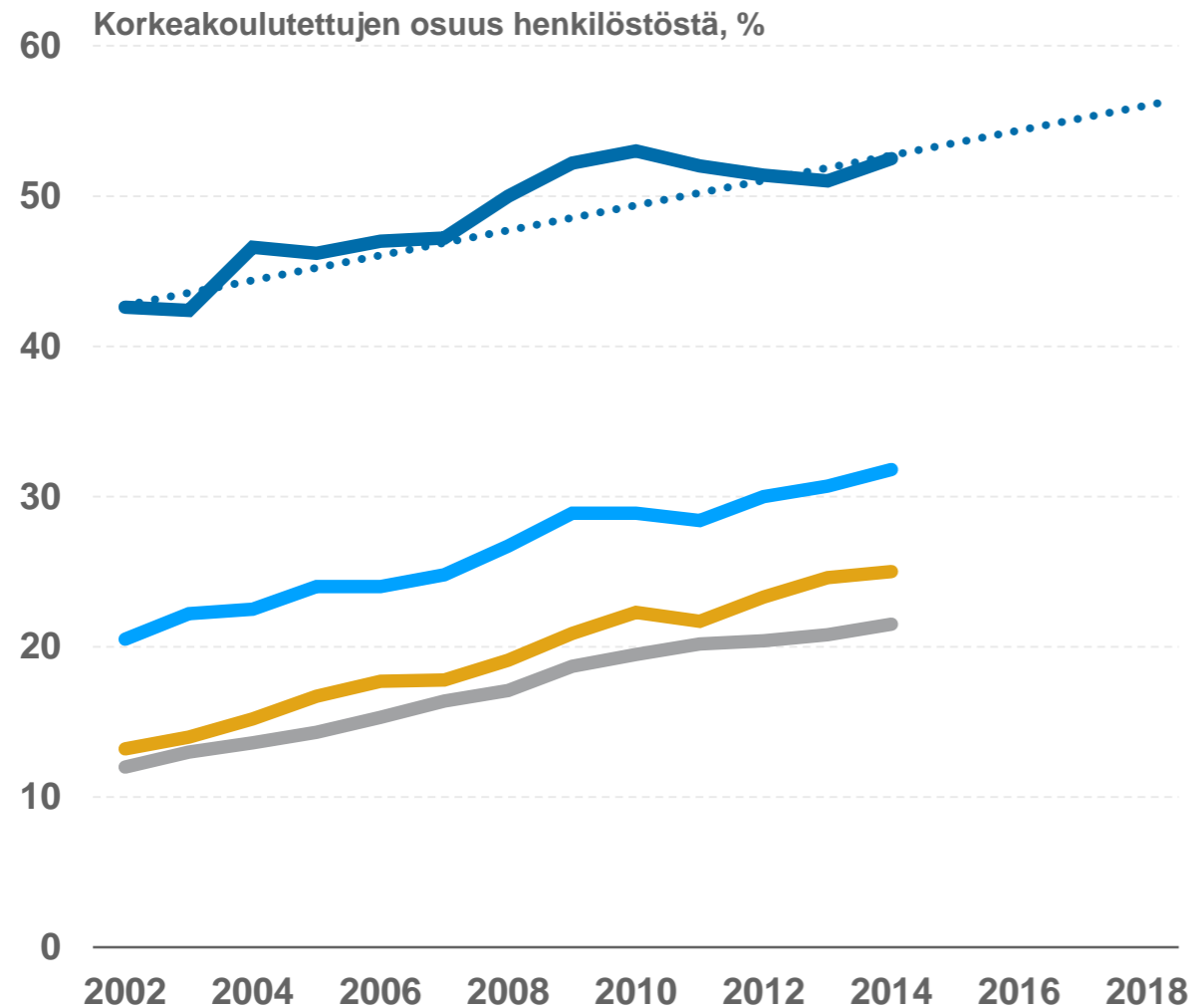
50 % kansainvälistä liiketoimintaa harjoittavista palveluyrityksistä aikoo kasvattaa vientiä.

Kaikilla palvelualoilla on vientiyrityksiä

Vienti vaatii yhä korkeampaa osaamista

— Modernit palvelut

— Heterogeeniset tavarat

— Homogeeniset tavarat

— Viitehinnan omaavat tavarat

Moderneilla palveluilla tarkoitetaan tässä muita kuin matkailu- ja kuljetuspalveluja.

Heterogeenisille eli erilaistetuille hyödykkeille ei ole selkeitä viitehintoja, koska niissä kilpaillaan pääsääntöisesti laadulla, ominaisuuksilla ja yrityksen maineella (esim. elektroniikka).

Homogeenisilla tuotteilla on selkeät maailmanmarkkinat ja niiden hinta määräytyy tyypillisesti näiden maailmanmarkkinoiden pörssissä (esim. raakaöljy).

Viitehinnan omaaville tuotteille julkaistaan viitehintoja samantyyppisistä tuotteista (esim. useat paperituotteet).

Kuusi vastausta kysymyksiin palveluviennistä

1. Mitä palveluvienti on?

- Palveluviennistä on kyse, kun suomalaisyritys saa ulkomailta maksun myymästään aineettomasta tuotteesta.

2. Kannattaako viedä hevosta pienempää?

- Hyvinvointia syntyy Suomessa tuotetusta arvonlisäyksestä – bruttoviennissä ovat mukana myös tuontipanokset. Palveluviennistä suurin osa on kotimaista arvonlisää.

3. Ketkä vievät palveluja?

- Palveluja vievät kaikenlaiset kansainvälisesti toimivat yritykset. Palveluviennistä 47 % on palvelualan ja 43 % tehdasteollisuuden myyntiä.

4. Mitä palveluja viedään?

- Eniten viedään tietoteknisiä palveluja, kuljetuspalveluja sekä liike-elämän palveluja. Myös lisenssitulojen merkitys on kasvanut.

5. Minne palveluja viedään?

- Suomen palveluviennistä puolet kohdistuu EU-alueelle, viidennes Aasiaan ja 15 % Amerikkoihin. Suomesta viedään palveluja ainakin 150 maahan.

6. Kasvaako palveluvienti?

- Palveluvienti on lähes nelinkertaistunut 2000-luvulla. Suomen viennin kasvusta 68 % on ollut palveluvientiä. Talouden megatrendit kasvattavat palveluvientiä jatkossakin.